

dicens confiteri tenetur et ab eis absolvit debet, sive ante,  
sive post iterationem Baptismi.

## CAPUT SEPTIMUM.

## DE CÆREMONIIS BAPTISMII.

Ad cæremonias Baptismi referuntur patrinus, matrina et nomina baptizandis imponenda. Dicemus igitur 1º de patrinis et matrinis, 2º de nominibus imponendis, 3º de cæremoniis proprie dictis, et 4º de Baptismi registro.

## ARTICULUS PRIMUS.

## DE PATRINIS ET MATRINIS IN BAPTISMO.

Patrini dicti sunt, apud veteres *susceptores, sponsores, fide jussores, levantes*, etc. Eorum antiquitas, necessitas, qualitas, obligationes et numerus breviter expendi debent.

1º *Antiquitas*. Mos adhibendi patrinos est antiquissimus in Ecclesia; illius enim mentionem faciunt Tertullianus de Baptismo, cap. 18, S. Aug. variis in locis, etc., et semper fuit in usu. Rationem hujus institutionis, quæ a Christo vel ab Apostolis facta est, explicat S. Th., 3 part., q. 67, art. 7: « Spiritualis regeneratio, quæ fit per Baptismum, *inquit*, assimilatur quadam modo generationi carnali..... in generatione autem carnali parvulus nuper natus indiget nutrice et paedagogo; unde et in spirituali generatione Baptismi requiritur alius qui fungatur vice nutricis et paedagogi, in formando et instruendo eum quasi novitium in fide. »

2º *Necessitas*. In Baptismo privato non adhibetur patrinus, nec matrina; in solemni autem necesse est adhibere patrimum et matrinam, ex usu, vel unum, sive virum, sive mulierem, ut ait concil. Trid., sess. 24, cap. 2 de Reform. Matrim., et Rituale Rom. Solemniter baptizare sine patrino et matrina, aut saltem sine uno, peccatum esset mortale. Ita S. Ligori, l. 6, n. 169, et

plures apud ipsum, qui etiam volunt gravis peccati reum esse parochum qui ad Baptismum admittit patrimum non designatum, quia ex concil. parentum est eum designare.

Monet *Dens*, t. v, potius baptizandum esse *solemniter sine patrino, quam cum haeretico, quia ex duobus malis minus est eligendum*. Hanc teneri posse regulam docemus non solum ubi agitur de haeretico, sed de alio certe excludendo, ut apostata, scandaloso, etc.

Concil. Rhedonense anni 1849 sic statuit, decreto XIII: « Patrinus et matrina simul, ut mos est receptus apud nos, adhibeantur, ita tamen ut, in casibus difficilioribus, parochis alterutrum tantum admittere liceat. Si accidat ut unus tantum adhibeatur, jam ad sacram communionem accesserit, etc. »

3º Ad officium patrini vel matrinæ admitti non debent 1º pater et mater baptizandi, 2º infideles, 3º haeretici, 4º publice excommunicati vel interdicti, 5º apostatae a fide, a religione vel ab Ordine sacro, 6º publice criminosi, si infamia eorum nulla tergiversatione celari possit, ut concubinarii secum viventes et liberos suos agnoscentes, conjuges civiliter tantum uniti, etc. Cavendum est ne, ob solum rumorem scandali vel impietatis, aliquis repellatur, quia exigere posset ut allegatio juridice probaretur, et inde multa incommoda. 7º Ritualia inter excludendos reponunt eos qui rudimenta fidei ignorant, qui ad sacram synaxim non accedunt, saltem in Paschate, etc. Recentiores episcopi statuerunt eos admitti posse qui aliqua saltem fidei catholicæ exhibent signa, v. g., identidem Missæ sacrificio assistunt, etiamsi Symbolum fidei recitare non possent aut nollent. Sane parochi hortari debent parentes, quantum prudentia sinit, ut digniores exhibeant personas; verum, in necessitate, minus malum eligendum est. Vid. conc. Rhed. citatum.

Excludendi sunt insuper 1º insani et infantes rationis usum non habentes; 2º impuberis, ex Rituali Romano: attamen si unus sit pubes, sufficit, ex consuetudine, alterum usum rationis habere; 3º religiosi et sanctimo-

niales, Decret. 3 part. de Consecrat., dist. 4, can. 103 : eo canone clerici sacerulares non excluduntur, quamvis eadem fere pro ipsis ac pro religiosis esse videatur exclusionis ratio. Unde non raro videmus sacerdotes munere patrini fungentes et infantem simul baptizantes. Duo conjuges patrinus et matrina ejusdem infantis non sui esse possunt. S. Ligoriūs, l. 5, n. 157.

4º Patrini et matrinæ gravem contrahunt obligatiōnem curandi ut baptizatus in fide et vita christiana recte instruatur et educetur ; ad hoc enim tenentur, non tantum ex charitate et pietate, inquit *Dens*, sed etiam ex justitia et quasi contractu fidejussionis, defectu tamen parentum, et quantum moraliter possunt. Contrahunt præterea cognitionem spiritualem, non inter se, sed cum baptizato et parentibus ejus : de ea in Tractatu de Matrimonio et in Supplemento dicendi est locus.

5º Numerus. Conc. Trid., capite citato, « statuit ut unus tantum, sive vir sive mulier, juxta sacrorum canonum instituta, vel ad summum unus et una baptizatum de Baptismo suscipiant. » Graviter igitur peccaret sacerdos baptizans, qui plures quam duos admitteret : omnes tamen cognitionem spiritualem induerent. *Est sententia communis.*

Officium patrini aut matrinæ per procuratorem exerceri potest, et tunc non procurator, sed solus principalis cuius vices gerit, obligationem et cognitionem spiritualem contrahit, modo ante Baptismum positive consenserit, et procuratorem designaverit aut licentiam eum designandi alicui dederit : sola ratihabitio facti non sufficeret.

Qui officio patrini et matrinæ in supplendis cæremoniis funguntur, cognitionem spiritualem non contrahunt, quia sacramentum non confertur ; non tamen omittendi sunt, alioquin cæremoniarum unitas non servaretur. Probabilius ad officium instruendi baptizatum tenentur, siquidem pro illo respondent, et sponsores se constituunt.

In fine Baptismi monendi sunt patrini et matrinæ,

1º de obligatione qua detinentur invigilandi in baptizati educationem, 2º de cognitione spirituali quam contrahunt, et 3º de præcepto ne infans, ob periculum suffocationis, cum matre, nutrice vel alia persona in eodem lecto decumbendus collocetur. Non tamen culpæ, saltem gravis, accusanda est mulier quæ infantem implacabilem quandoque, cum omni sollicitudine cujus est capax, in lectum suum reponit. Ita *Tournely*, S. Ligoriūs et communiter theologi.

### ARTICULUS SECUNDUS.

#### DE NOMINIBUS BAPTIZANDO IMPONENDIS.

Nulla existit lex ecclesiastica præscribens nomen sancti vel sanctæ imponi in Baptismo ; est pius usus a quo juvat non recedere. De hoc S. Pius V et Paulus V monent, nihil vero præcipiunt. Sic enim se habet Rituale Pauli V : « Et quoniam iis qui baptizantur, tanquam Dei filii in Christo regenerandis et in ejus militiam ascribendis, nomen imponitur, curet (sacerdos) ne ob scena, fabulosa, aut ridicula, vel inanum deorum, vel impiorum, ethnicorum hominum nomina imponantur ; sed potius, quatenus fieri potest, sanctorum quorum exemplis fideles ad pie vivendum excitentur et patrocinii protegantur. »

Torqueri igitur non debent sacerdotes quia sibi propoundunt nomina ignota, et nesciunt an sanctorum sint, vel non : suadeant patrinis et matrinis ut nomina sanctorum certe notorum, et unicum, quantum fieri potest, imponant ; et tamen alia, nihil indecens aut incongruens significantia , non respuant obstinate.

Convenientius imponuntur nomina sanctorum Novi Testamenti ; sed nomina personarum notabilium Veteris Testamenti, ut Abraham, Isaac, Jacob, David, Tobiæ, Susannæ, etc., sine scrupulis admitti possunt.

Similiter, quamvis magis decere videatur ut nomina sanctorum imponantur masculis, et nomina sanctarum

feminis, non raro tamen nomina sanctorum dantur maribus, et frequentius nomina sanctorum feminis.

Ut anxietates et errores circa nomina sanctorum et sanctorum eorumque terminationem latinam vitentur, utile est habere editionem Ritualis, ad cuius calcem existit catalogus in utraque lingua, gallica et latina, vel Martyrologium Romanum in linguam nostram versum, 1 v. in 4° vel in f°.

## ARTICULUS TERTIUS.

## DE CÆREMONIIS BAPTISMI.

Omnis illæ cæremoniæ in Rituali describuntur, et unusquisque eas ediscere et in omni Baptismo solemnii sequi tenetur sub peccato mortali aut saltem veniali, juxta ea quæ in Tractatu de *Sacramentis in genere* diximus, p. 477 et 478.

Aliæ Baptismum præcedunt, aliæ eum comitantur, et aliæ subsequuntur.

Præcedentes eæ sunt quæ ante introitum fontis baptismalis fiunt: sunt 1° solemnis aquæ baptismalis benedictio, quæ fit in pervigiliis Paschæ et Pentecostes, eo quod ordinarie Baptismus solemnis his tantum diebus conferebatur; 2° impositio nominis; 3° signum crucis in fronte et in pectore, ut discat baptizatus nunquam de fide erubescendum esse; 4° exorcismus cum trina inflatione in faciem baptizandi, ad expellendum dæmonem; 5° impositio manus super caput baptizandi, ad significandum eum dæmoni arreptum tanquam victimam viventem, soli Deo consecrandum esse; 6° intro missio salis beneficii in os illius, ut exprimatur eum juxta sapientiæ regulas loqui debere; 7° linitio salivæ in aures ejusdem, ut pateant cœlesti doctrinæ, et in narres, ut baptizatus odorem vitæ æternæ percipiat.

Deinde baptizandus in ecclesiam introducitur et ad fontes baptismales, patrino et matrina Symbolum fidei recitantibus, ducitur.

## DE BAPTISMO.

Cæremoniæ quæ Baptismum comitantur, sunt: 1° abrennitiones Satanae, operibus et pompis ejus; 2° linitio olei catechumenorum in pectore et inter scapulas, ad sancte cogitandum et jugum Christi fortiter portandum; 3° interrogatio et professio fidei; baptizandus enim interrogatur circa fidem, et per fidejussores suos respondet, *Credo*, etc.; 4° petitio Baptismi; sacerdos quippe dicit: *Vis baptizari?* et sponsores nomine baptizandi respondent: *Volo*. Tunc sacramentum confertur.

Cæremoniæ quæ sequuntur Baptismum, sunt: 1° uncio sancti chrismatis in vertice baptizati, ut intelligat se jam Christo capiti tanquam membrum esse conjunctum. Notandum semper utendum esse oleo et chrismate anno currenti, feria quinta in Cœna Domini, ab episcopo benedictis, et qui veteribus uteretur, seclusa necessitate, graviter peccaret. 2° Impositio linteoli, loco antiquæ vestis albæ, ad exprimendam mentis innocentiam. 3° Traditio cerei accensi, quo denotatur charitas in anima tunc existens.

His ritibus olim addeabantur 1° osculum pacis, ad significandam optimam inter baptizatum et cæteros fideles fraternitatem; 2° lactis et mellis delibatio, cuius meminit Tertull., lib. de Corona, cap. 3: ea designabatur nova in Christo infantia, quam sic exhibet B. Petrus, I Epist. ii, 2: *Sicut modo geniti infantes, rationabile, sine dolo, lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem.*

Quædam speciales præscribuntur cæremoniæ pro Baptismo adulorum: sedulo ediscendæ et observandæ sunt.

*Quæritur 1° an cæremoniæ supplendæ sint iis, sive parvulis, sive adultis, qui privatim baptizati sunt.*

R. Communiter docetur cæremonias sub gravi aut ad minus sub levi peccato supplendas esse infantibus catholicorum, ex licentia episcopi, vel ex necessitate, aut alia ex causa, privatim baptizatis: ita S. Th., S. Liguarius, etc.

« Quod tamen non est moris in hæreticis conversis, inquit Layman, cap. 8, n. 10, ne plebs putet nos eorum Baptismum improbare. » Unde supplementus ceremonias

infantibus apud hæreticos recte baptizatis, si parentes postulent, et adultis si desiderent. Consulendum est episcopus pro adultis, non pro infantibus, qui alterius non sunt conditionis quam infantes ab aliis personis baptizati.

Si Baptismus solemniter administratus nulliter fuerit collatus, aut si, cæremoniis solemniter suppletis, apprehendatur Baptismum fuisse nullum, communius dicunt theologi sacramentum sine cæremoniis iterandum esse; ratio eorum est, quod in sacramentis characterem imprimentibus non sit « aliquid iterandum, sed caute » plendum id quod incaute fuerit prætermissum; » Decretal. lib. 1, tit. 16, cap. 1. Alii vero multi docent cæremonias cum sacramento iterandas esse, nisi aliqua ratio scandali aut infamiae baptizantis aut baptizati aliud suadeat, quia cæremoniæ pro honore sacramenti institutæ sunt: ergo, extra necessitatem, sacramentum ab illis separari non debet, et aliunde principale trahit accessorium. Posterior hæc sententia ut tutior sequenda est in praxi.

*Quæritur 2º utrum in Baptismo verum emittatur votum vivendi secundum leges christianas.*

R. Non emittitur votum proprie dictum, sed latum, et mero proposito recte vivendi æquivalens: unde qui vota et promissiones Baptismi renovant, nihil aliud faciunt quam voluntatem juxta legem christianam vivendi iterare. Sed hæc obligatio ex ipsamet Baptismi susceptione oritur, ac proinde baptizatos in infantia solemniter vel sine cæremoniis tenet obstrictos, sicut baptizatos in adulta ætate.

Peccata igitur baptizatorum graviora sunt, caeteris paribus, et speciale habent malitiam, ratione ipsius sacramenti: hæc tamen circumstantia non declaranda est, quia sufficienter intelligitur.

## ARTICULUS QUARTUS.

## DE REGISTRO BAPTISMALI.

Rituale Romanum aliaque Ritualia præcipiunt ut nomina baptizati, ejus parentum ac susceptorum, in libro parochiali, vulgo dicto *registre*, diligenter inscribantur, antequam assistentes discedant, ut qui scribere norunt chirographum apponant. Hæc inscriptio necessaria est 1º ut perpetuo constet Baptismum rite fuisse collatum; 2º ut cognatio spiritualis certo detegi possit. Graviter igitur culpandus est parochus qui ex incuria acta Baptismi et Matrimonii exarare omittit, et exemplar completum ad archiva episcopalia singulis annis transmittere negligit.

Caute procedere debet, in conficiendis hujusmodi actis, quando baptizandi sibi exhibentur filii naturales, vel adulterini, vel ex matrimonio civiliter tantum contracto nati: in primo casu, dicat *ex patre incognito*, nisi vir aliquis præsens coram testibus agnoscat se parvuli esse patrem et nomen suum in registro subscribat, si possit; nec matrem nominet, nisi publice noscatur, vel duo saltem testes affirment eam talem agnoscere infanten ut suum.

In secundo casu, is solus agnoscendus est pater qui mulieris est maritus, juxta vetus axioma in legibus nostris quoad substantiam insertum: *Ille est pater quem nuptiæ demonstrant.*

In tertio casu, dici non potest baptizatum ex legitimo matrimonio N. et N. natum esse; nec tamen prudenter diceretur eum ex matrimonio illegitimo ortum esse: dicendum est ergo eum natum esse ex N. et N. civiliter conjugatis.